

Лоюк О. В.

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри фахових методик та інноваційних
технологій у початковій школі
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

РЕАЛІЗАЦІЯ НАСКРІЗНОЇ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ «ЗДОРОВ'Я І БЕЗПЕКА» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗАСОБАМИ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ»

Сучасне суспільство висуває перед школою багато вимог, з-поміж яких – розкриття чинників дотримання здорового способу життя людини – фізичної культури; раціонального і збалансованого харчування; дотримання чистоти повітря; загартування організму; дотримання особистої гігієни; уникнення тютюнокуріння, вживання алкогольних напоїв, наркотичних та інших токсичних речовин; інтелектуального, морального й духовного розвитку людини тощо. В означеному контексті необхідним виявилось реформування вітчизняної шкільної освіти, яке б ґрунтувалося на компетентнісному підході до формування предметного змісту, організації і результатів навчання учнів через оновлення структури та змісту шкільних навчальних програм з усіх предметів з урахуванням чотирьох наскрізних змістових ліній, серед яких – «Здоров'я і безпека».

Ця змістова лінія сприяє реалізації здоров'язберезувальної ключової компетентності, орієнтуючи на формування учня як духовно, емоційно, соціально й фізично повноцінного громадянина, що дотримується здорового способу життя, активно долучається до облаштування безпечного для життя й діяльності середовища [3].

Змістова лінія «Здоров'я і безпека» є засобом інтеграції міжпредметного змісту, а в контексті нашого дослідження – засобом інтеграції природничої,

громадянської та історичної, соціальної та здоров'язбережувальної, технологічної, інформатичної, математичної, мовно-літературної освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти в інтегрований курс «Я досліджую світ» [1].

У свою чергу, педагогічний потенціал уроків курсу «Я досліджую світ» сприятиме реалізації наскрізної лінії «Здоров'я і безпека».

Засобами інтегрованого курсу «Я досліджую світ» педагоги орієнтують учнів на уміння/ставлення:

- розуміти залежність здоров'я кожної людини від стану навколишнього середовища;
- розпізнавати позитивні та негативні чинники, що впливають на здоров'я людини;
- розуміти важливість дотримання правил гігієни, рухового режиму та фізичного навантаження; необхідність дотримання чистоти та порядку у власному помешканні;
- узгоджувати свій режим дня, одяг, види діяльності та відпочинку у відповідності до сезонних та добових змін; безпечно діяти в залежності від природних особливостей рідного краю;
- розрізняти здорову та шкідливу їжу;
- розуміти шкоду для власного життя та здоров'я від необачних дій в довкіллі;
- обирати безпечний шлях пересування;
- виявляти відповідальне ставлення до власного здоров'я.

Ефективне освоєння контенту змістової лінії відбувається через:

- ✓ рольові ігри; інсценізації казок, оповідань;
- ✓ проектну діяльність;
- ✓ використання фізкультхвилинок та хвилинок релаксації,
- ✓ розв'язування задач практичного змісту, ситуаційних вправ;
- ✓ організацію акцій (н-д, «Здорові зуби – здоровий організм», «Ми за здоровий спосіб життя!»), свят, тематичних тижнів;

- ✓ практикування надання першої невідкладної допомоги тощо.

Зміст інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у поєднанні з різними формами організації навчання сприятиме розвитку в учнів ключової (здоров'язберезувальної) компетентності. Паралельно зі змістовою лінією «Здоров'я і безпека» мають бути реалізовані і такі змістові лінії як «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Підприємливість та фінансова грамотність», що забезпечить формування у молодших школярів основ всіх предметних та ключових компетентностей.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт початкової освіти : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 року № 688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-п#Text> (дата звернення 12.10.2019 р.).
2. Матяш Н. Реалізація змістової лінії «Здоров'я і безпека» в навчанні учнів біології людини. *Біологія і хімія в рідній школі*. 2018. № 5. С. 26–29.
3. Наскрізнi змістові лінії. URL: https://edera.gitbook.io/biomon69-new/vstup/poyasnuvalna_zapyska/naskrizni_linii (дата звернення: 04.09.2020 р.).